

РЕШЕНИЕ

№ 136

гр. С., 20.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Мартин Цв. Сандулов

Членове: Мария Ян. Блецова Калцова
Стефка Т. Михайлова Маринова

при участието на секретаря ИЛКА Й. ИЛИЕВА
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно
гражданско дело № 20232200500137 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба против Решение №71/31.01.2023г. по гр.д. №1648/2022г. на С.ски районен съд, с което са отхвърлени, като неоснователни и недоказани, предявените от Т. Б. Ш. срещу С. Х. чрез неговата майка и законен представител Н. С. Х. евентуално съединени иски, както следва: 1. иск с правно основание чл.42, б.“б“ от ЗН, вр. с чл.25 от ЗН за признаване на нищожност на саморъчно завещание от 04.11.2019г. на В.Д. Ш. – В. и 2. иск с правно основание чл.30 от ЗН. С решението са присъдени разноски на ответника в размер на 1100лв.

Въззивната жалба е подадена от ищеца в първоинстанционното производство Т. Б. Ш. чрез процесуалният представител по пълномощие адв. С. А. М. от САК и с нея се обжалва първоинстанционното решение *изцяло*.

Въззивникът Т. Б. Ш. чрез пълномощника адв. М. посочва, че обжалваното изцяло първоинстанционно решение е неправилно, процесуално и материално незаконосъобразно и необосновано. Твърди, че завещанието не отговаря на изискванията на чл.25, ал.1 от ЗН, тъй като не било написано и подписано от завещателя, както и не отразява свободната воля на наследодателката. Навежда доводи за нарушаване принципа на независимост и безпристрастност от страна

първоинстанционния съд в хода на производството, като процесуалното поведение на съда спрямо ищцата поставял под съмнение разглеждането на спора и постановяването на решение само и единствено въз основа на данните по делото, закона и вътрешното убеждение на съдебния състав. Твърди, че в мотивите си съдът е използвал спекулативни предположения и инсинуации, тълкувал волята на наследодателката по отношение на това какво и в полза на кого да завещае. Съдът кредитирал единствено показанията на свидетелите на ответната страна, без да съпостави всички гласни и писмени доказателства помежду им. Във връзка със завещателната дееспособност и състоянието на наследодателката към момента на съставяне на завещанието, посочва, че от приетата по делото като доказателство рецептурна книжка се установило, че В. Ш. към датата на съставяне на завещанието е приемала лекарство Пирацетам, прилагано за лечение на психо-органичен синдром, афазия и редица други тежки заболявания, от което прави извод, че тя е била в тежко общо състояние, което е довело до неспособност да завещава. По отношение на имената, посочва, че наследодателката е изписала фамилията В., но е била разведена, от което прави извод, че не е могла да разбира свойството и значението на извършваното към момента на съставяне на завещанието. Установило се, че завещанието било връщано три пъти от нотариуса за преработка, което доказвало липса на свободна воля и външна намеса. Датата на завещанието била положена на реда, на който е положен подписа на завещателя, поради което завещанието било в противоречие с нормата на чл.25 от ЗН. Въззивницата посочва, че изписването на точните данни по паспорт на латиница и телефонния номер на ответника било невъзможно за млад човек с добра памет, а за 92 годишна жена в тежко здравословно състояние, която не знае немски език, счита за невъзможно. Не било ясно от съдържанието кой имот се завещава. С оглед изложеното, въззивницата моли съда да отмени първоинстанционно решение като неправилно и незаконосъобразно. Претендира присъждане на направените по делото пред двете съдебни инстанции разноски.

С допълнителната молба от 13.03.2023г. въззивницата посочва, че не може да се установи датата на съставяне на завещанието, тъй като в него е посочена дата 04.11.2019г., а в протокола за предаване за пазене на саморъчно завещание на нотариус Н.К. е посочена дата – 04.10.2019г., т.е. преди датата на съставяне на завещанието. Това било приравнено на липса на дата и водило до нищожност на завещанието. Винаги, когато в саморъчното завещание е посочена една дата, а то е съставено на друга дата, акта е нищожен.

С въззивната жалба не са направени искания за събиране на доказателства във въззивната фаза на производството.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба, отговарящ на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК, подаден от насрещната страна –

ответника в първоинстанционното производство С. Х. чрез неговата майка и законен представител Н. С. Х. чрез пълномощника адв. Е. Х. от АК – С..

С отговора на въззивната жалба, въззиваемият чрез пълномощника адв. Е. Х., оспорва въззивната жалба като неоснователна. Посочва, че са напълно несъстоятелни доводите за липса на безпристрастност на съда. Напротив, същият направил задълбочена преценка на всички доказателства, в т.ч. гласните такива и изводите били обосновани. Ищцата не доказала твърденията си относно възможността на завещателката да действа разумно и да разбира и ръководи постъпките си. Намира за голословни изводите, че поради отразеното в рецептурната книжка лекарство парацетам завещателката е била в тежко общо състояние, довело до неспособност да завещава. Доказателства в подкрепа на това съждение нямало ангажирани. Подписът бил поставен малко след датата, което било отразено и в протокола за обявяване на завещанието. Въззиваемият посочва, че не се отразява на действителността на завещанието изписването на данни за лицето, полза на което се завещава на латиница. То било достатъчно индивидуализирано. Завещателката владеела чужди езици и не й било невъзможно да изписва отделни данни на латиница, още повече, че вероятно е разполагала с паспорта на С.. На съдържанието не се отразявало и добавянето в титулната част на нотариалния акт на имота, който се завещава, тъй като волеизявлението на завещателката е след израза „завещавам“ и то отразява действителната ѝ воля. По отношение на датата, отразена в протокола за предаване и пазене на завещанието, счита, че е налице допусната техническа грешка. В протокола от 10.05.2021г. за обявяване на саморъчното завещание е отразена категорично датата 04.11.2019г. Посочва, че такова възражение в първа инстанция не е правено, а се въвежда едва пред въззивната инстанция, поради което, ако съдът го приеме за разглеждане, моли да приеме като доказателства представените с отговора за опровергаването му документи – справка от СлВП, уведомително писмо до СлВП и заявление за предаване за съхранение на завещанието. Въззиваемият моли съда да остави въззивната жалба без уважение и да потвърди първоинстанционното решение.

С определението си по чл.267 от ГПК въззивният състав се е произнесъл по направените с отговора на въззивната жалба доказателствени искания, като ги е приел за допустими, относими и основателни.

В с.з. въззивницата Т. Б. Ш., редовно призована, не се явява. Представява се от процесуален представител по пълномощие адв. С. А. М. от САК, която посочва, че поддържа въззивната жалба по изложените в нея съображения и моли за уважаването ѝ. Претендира присъждане на направените по делото пред двете съдебни инстанции разноски. Излага подробни съображения в писмена защита. Навежда съображения за недопустимост на първоинстанционното решение, с оглед нарушение на разпоредбите за родова подсъдност. Посочва, че с оглед цената на иска /данъчната оценка на

процесния имот е 39001,40лв./, то искът е подсъден на окръжен съд като първо инстанция. Моли съда да обезсили обжалваното решение като недопустимо. Евентуално моли да го отмени като неправилно и незаконосъобразно, като преповтаря съображенията, развити в допълнителната въззивна жалба относно датата на съставяне на завещание.

Въззиваемият С. Х., действащ чрез своята майка и законен представител Н. С. Х., редовно призован, в с.з. не се явява. Представява се от процесуален представител по пълномощие адв. Е. Х., която оспорва въззивната жалба и поддържа изложените в отговора на същата съображения за нейната неоснователност. Моли съда да потвърди обжалваното първоинстанционно решение като правилно и законосъобразно. Излага подробни съображения относно неоснователността на исковата претенция. Претендира присъждане на направените пред въззивната инстанция разноски.

Въззивният съд намира въззивната жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимирани субекти, имащи интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт съд.

Съдът извърши служебна проверка на обжалваното решение по реда на чл.269 от ГПК и констатира, че обжалваното съдебно решение е валидно.

Първоинстанционното решение е обжалвано изцяло и при проверката за неговата допустимост настоящата инстанция констатира, че същото е **изцяло недопустимо**. Съображенията за това са следните:

Недопустимо е решението, което не отговаря на изискванията, при които делото може да се реши по същество. Липсата на положителна или наличието на отрицателна процесуална предпоставка прави решението недопустимо.

Родовата подсъдност е абсолютна положителна процесуална предпоставка, за наличието на която съдът следи служебно до приключване на производството във втора инстанция, арг.чл.119, ал.1 от ГПК. Възражение за родова неподсъдност е заявено и в писмената защита на въззивницата Ш.. Последиците от нарушаването на правилата за родовата подсъдност са различни в зависимост от това кой съд е допуснал нарушението. Ако районният съд е разгледал по същество спор, който е родово подсъден на окръжен съд, то решението му е недопустимо и нарушението не може да бъде санирано постановеният акт подлежи на обезсилване, арг.чл.270, ал.3 от ГПК.

Съгласно разпоредбата начл.104, т.4 от ГПК, на окръжния съд като първа инстанция са подсъдни исковите по граждански и търговски дела с цена на иска над 25 000 лв., с изключение на исковите за издръжка, за трудови спорове и за вземания по актове за начет.

В случая, С.ски районен съд е бил сезиран с предявени от Т. Б. Ш. против С. Х.

чрез неговата майка и законен представител Н. С. Х. при условията на обективно евентуално съединяване на искове, както следва: главен иск за обявяване за нищожно на саморъчно завещание, направено от В.Д. Ш. в полза на С. Х., роден на *****г. чрез неговата майка и законен представител Н. С. Х., поради неспазване на изискванията на чл.25, ал.1 от ЗН, с правно основание чл.42, ал.1, б. "б"; евентуален иск за унищожаване на завещанието, поради това, че завещателката не е била способна да завещава, с правно основание чл. 43, ал.1, б. "а" от ЗН, вр. чл.13 от ЗН и евентуален иск за намаляване на завещателното разпореждане и възстановяване на запазената за ищцата част от наследството на В.Д. Ш., с правно основание чл.30, вр. с чл.28, ал.1 от ЗН.

Съгласно т.1А от ТР №4/14 от 14.03.2016 г на ОСГК на ВКС исковете за нищожност на завещание са оценяеми, като цената им се формира от стойността на завещаното имущество по чл.69, ал.1, т.4, вр. т.2 от ГПК, т.е. според данъчната оценка на недвижимите имоти, а ако няма такава - според пазарната цена.

С.ски районен съд, въз основа на представено от ищцата удостоверение за данъчна оценка на недвижим имот, собственост на наследодателката, включен в завещанието, с разпореждане №6402 от 28.06.2022г. е определил цената на иска по чл.42, ал.1, б. "б" от ЗН в размер на 39001,40лв. Предмет на завещанието не е идеална част от имуществото на наследодателката, а цялото имущество.

Поради това съдът приема, че цената на главния облигационен иск за прогласяване нищожността на процесното саморъчно завещание най-малко възлиза на 39001,40лв., което обуславя извода, че искът по чл. 42, ал.1, б. „б“, вр. с чл. 25 от ЗН е подсъден като първа инстанция на Окръжен съд – С. по арг. от чл. 104, т.4 от ГПК. Родовата подсъдност на така предявената претенция следва да се определи по правилото на чл.104, т.4 от ЗН. Цената на иска е над 25000 лева, поради което компетентен да разгледа делото като първа инстанция е Окръжен съд.

Родовата подсъдност е абсолютна процесуална предпоставка, за наличието на която съдът следи служебно.

Постановеното от СлРС решение се явява недопустимо и следва да бъде обезсилено. Съгласно разпоредбата на чл.270, ал.3, изр. второ от ГПК делото следва да се изпрати на компетентния съд - Окръжен съд – С., гражданските състави, разглеждащи дела първа съдебна инстанция.

Тъй като настоящата инстанция не се произнася по съществуващото на спора, не се присъждат на страните и деловодни разноски. По въпроса за разноските следва да се произнесе компетентният съд при решаването на спора по същество.

Ръководен от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА Решение №71/31.01.2023г., постановено по гр.д.№1648/2022г. на С.ски районен съд, **като недопустимо**, поради липса на родова подсъдност.

ИЗПРАЩА делото по подсъдност на С.ски окръжен съд, ГО /първоинстанционни състави/ за разглеждане като първа инстанция.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните.

След влизане в сила на настоящото решение, препис от него да се изпрати на С.ски районен съд за сведение.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____